

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 5. oktober 2014

Kirkedag: 16.s.e.Trin/B

Tekst: Joh 11,19-45

Salmer:

SK: 731 * 21 * 660 * 171 * 476 * 240

LL: 731 * 21 * 171 * 476 * 240

”Herre, havde du været her, var min bror ikke død!” Den sætning ramte mig ved læsningen af evangeliet op til denne søndag. Ramte mig dobbelt hårdt, fordi ordene gentages, og således giver udtryk for både Marthas og Marias fortvivelse. Men samtidig giver ordene også udtryk for et helt utroligt stort håb og en ufattelig tillid til Jesus. ”Herre, havde du været her...”

Hvis bare Jesus havde været her. Hvis bare Jesus havde hørt min bøn. Hvis bare Jesus havde opfyldt min bøn, så var det onde ikke sket mig. Så var meningen ikke blevet meningsløs.

Hvilken mening? Hvad er livets mening? Ja, den er i hvert tilfælde ikke, at jeg skal rammes af det onde, af døden i utide og midt i drømme, forventninger og håb om fremtiden og livets lykke. Er dét livets mening? Er det ikke snarere min mening om livet?

Der er to ting, vi er nød til at indse, hvis ikke vores historie skal ende med konstateringen ”Herre, havde du været her, var min bror ikke død!” Hvis ikke vi skal forblive i dette, er vi nød til at indse noget, som det kan være frygteligt svært at indse og yderst smerteligt at erkende. Men Gud er ikke forpligtet på at indfri vores mening med livet!

Det gælder ikke bare, når vi møder døden; men det gælder i enhver krise eller ulykke, som får livet til at tage sig meningsløst ud. Gud er ikke forpligtet på at indfri vores mening med livet.

Helt basalt tror jeg faktisk, at når dette rokker ved vor tro og vor livsforståelse, så er det fordi vi blander olie og vand. Vi blander to størrelser/begreber, der ikke har noget med hinanden at gøre. Livet og mening, som vi oftest forstår det, når vi bruger dette begreb, har intet med hinanden at gøre. Livet har ingen mening. Bruger vi endelig disse ord, så har livet kun den mening, vi lægger ind i det. Livets mening er ikke noget, vi skal finde eller noget, vi tildeles efter et eller andet mål. Om livet giver mening, så er det fordi vi giver mening i livet, i hinandens liv.

Vi er derfor også nød til at indse, at i den forståelse, så er – absurd nok – livet meningsløst. Det har vi imidlertid ikke svært ved at indse, for det fylder os jo ubarmhjertigt hver gang, vi konfronteres med døden. Så er det jo netop det meningsløse, der fylder os. Og det er jo helt absurd, at det, som ikke er, kan fylde og tage plads. Ingenting kan ikke fylde. Jeg tror da heller ikke, at det er det, der sker. Det er ikke det meningsløse, der fylder os; det er meningen, der tages fra os. Det er ikke døden, der kommer og fylder vores krop; men den tager livet fra os, så vi tømmes. Døden kommer ikke og fylder et livsrum og et livsfællesskab op med død og tomhed. Den kommer og fjerner liv og fællesskab, hvorved, der bliver en tomhed.

Det er en erfaring, vi er rigtig mange, der er fælles om. Og jo tættere på det går os, når døden tager fra os, desto sværere kan det også blive at bevare håb og tro og tillid. Og vi kan meget nemt dele vilkår med Martha og Maria.

Jeg vil godt spørge: Hvem siger som de ”Herre, havde du været her, var min bror ikke død!” Er det den fortvivlede? Er det den skuffede? Er det den, der er lige på kanten af at have mistet ikke bare en bror, men også en Gud? Eller er det en anklage mod Gud?

Det er lidt spørgsmål i samme genre, jeg stiller mig, når jeg prøver at finde ud af, hvem salmisten er, som siger ordene i salmen, vi læste fra GT. Er ordene sagt af den, der har mistet en meningsfuld sammenhæng i livet? Er ordene sagt af en, der har mistet fornemmelsen og følelsen af Guds nærvær og barmhjertighed og kærlighed? Er ordene sagt af en, der krampagtigt forsøger at fasthold i sin viden, hvad han ikke fornemmer i sine følelser eller i sin tro? For hvis ikke det er sandt, at Gud omslutter både forfra og bagfra, så er ikke bare livet meningsløst, men så er også Gud meningsløs. Siges ordene af en, der er nød til i viden at fastholde på trods af følelserne, for at ikke det hele falder sammen? Siges ordene af en, der i sindet er i mørket, er helt ude i tovene, helt ude hvor verden – den ”meningsfulde” verden ender?

Eller siges ordene af en, der er kommet tilbage til liv og lys fra død og mørke? Siges ordene med glædens, håbets og troens begejstring i erkendelsen af, at Gud befriede og Gud gav liv? Siges ordene i erfaringen af, at når død, mørke og tomhed tager liv, lys og meningsfylde fra os, så findes der noget, der kan erstatte det? Er det salmistens triumferende erfaring, at selv om alt mit forsvinder, så er Gud og Guds stadig tilbage? Er det salmistens erfaring, om end han ikke fatter det, at når hans tid falder sammen eller tages fra ham, så er der stadig Guds evighed, som der er Guds lys, når han selv er i mørket.

Her salmisten gjort den samme erfaring, som Martha forkyndes af Jesus, da han siger til hende: ”Jeg er opstandelsen og livet;

den, der tror på mig, skal leve, om han end dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal aldrig i evighed dø.” Har salmisten – har Martha – har vi erfaret, og tør vi tro tillidsfuldt på, at dét er vort perspektiv for livet – også i døden?

Dagens evangelium handler ikke om Martha og Maria. Det handler heller ikke om Lazarus. Det handler om Jesus. Det handler om Jesus, der er i menneskers liv, selv om de er bebrejdende, anklagende, anfægtede, opgivende. Det handler om Jesus, der tager menneskers liv på sig og til sig i en sådan grad, at han selv berøres deraf. Det handler om Jesus, der ikke går sin vej, fordi de måske ikke tror nok. Det handler om Jesus, der ikke bliver fornærmet, fordi han mødes af fortvivlelse eller bebrejdelse.

Han, som kender vore ord, før de bliver til på vor tunge, tager ikke skade af vor fortvivlelse eller vrede. Faktisk må vi hellere gå til Gud med vore inderste følelser, også selv om de ikke er særligt fromme eller giver udtryk for den største tiltro. For det er kun Gud, der også kan lindre, trøste og styrke os i troen. Det er kun Gud, der kan vende mistro til tiltro.

Dagens evangelium handler om Jesus, der med høj røst kalder Lazarus ud af de dødes rige, ud af graven. I går var vi til landemodegudstjeneste i Domkirken. I sin prædiken pointerede Peter Birck, at der kun fortælles tre gange i evangelierne om, at Jesus råber med høj røst. Her ved Lazarus’ opvækkelse og to gange på korset.

Jeg er blevet ramt af evangeliets oplysning om Jesu høje røst på en lidt anden måde. Jeg tænkte, om det virkelig er nødvendigt at råbe sådan. Der er jo død stille i graven hos Lazarus. Hvad eller hvem skal han overdøve? Ved nærmere eftertanke slog det mig, at Jesus måske råber, fordi han skal overdøve stilheden –

død-stilheden. Der er ikke bare stille i døden. Der er dødt. Så måske skal der netop råbes højt. Jeg ved i hvert tilfælde fra mit eget liv, at netop død-stilheden kan være så massiv, at kun råbet formår at trænge igennem.

Jeg er også blevet ramt af Jesu råb: ”Lazarus, kom herud!” Jesus siger ikke ”Du døde, kom herud!” Han siger ”Lazarus!” Som han også kaldte hende ved navn i opstandelsen, da han sagde til kvinden ved graven: ”Maria!” Og til tvivleren: ”Thomas!” Og til hver eneste af os i dåben: ”Michael....!” Jesus kender os ved navn. Han ransager os og kender os. Og en dag – en dag så skal det lyde med alverdens navne hen over alverdens grave: Kom herud!

Men det lyder også lige nu hos os – til os. Jeg var tidligere inde på, at det ikke er døden, der fylder os; men livet, der tages fra os, og derfor bliver der dødt i os, dødt og tomt og stille, når vi står som en Martha og Maria. Jeg vil i dag også have lov at tage beretningen om Jesus ved Lazarus’ grav og ved Marthas og Marias sorg med mig i den betydning, at min døde, som er i mig, kaldes herud. Kaldes ud af livet, ud af mit liv, at mit liv ikke skal være tomt af død. Det skal være mine ord til Jesus, når han kommer til mig i min sorg, at han skal kalde den døde ud af mit liv. Ikke at jeg skal glemme mine kære. Men jeg kan kun fortsat leve, hvis jeg ikke skal være fyldt af død. Jeg kan kun elske med glæde og kærlighed, ganske rigtigt svøbt i sorg og savn, hvis ikke jeg skal bære bitterhedens og meningsløshedens bebrejdelser mod Jesus: ”Herre, havde du været her, var min bror ikke død!” Jeg kan kun glædes over, hvad vi havde sammen; hvis ikke jeg skal knuges under forbitrelsen over, hvad vi gik glip af. Døden skal kaldes ud af mit liv; men kaldes ud af ham, der har livet i sin hånd.

Jeg ved, at jeg også lever med døden for øje. Men mit livsperspektiv må også være med livet for øje. Men jeg kan kun leve med opstandelsen for øje, når jeg kan se, at døde kaldes ud af døden og ind til livet. Lazarus skulle en dag dø igen. Vi skal alle dø en dag. Og en dag siger Jesus: Tag stenen væk!

Jesus! Tag dødens sten væk fra vore liv. Tag gravens sten væk fra vor grav, at vi må se, at det er sandt, hvad du siger, når du siger til os: Jeg er opstandelsen og livet.....enhver, som lever og tror på mig, skal aldrig i evighed dø!”

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen